

Sygn. akt II Ca 1289/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2014r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący- Sędzia SO Beata Stachowiak

Sędzia SO Monika Kuźniar (spr.)

Sędzia SO Jolanta Burdukiewicz-Krawczyk

Protokolant: Izabela Grecka-Janik

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2014r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa S. J.

przeciwko (...)

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu

z dnia 20 czerwca 2013r.

sygn. akt I C 99/13

I. oddała apelację.

II. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 450 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 1289/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym z dnia 20.06.2013r. Sąd Rejonowy oddalił powództwo S. J. przeciwko (...) w W. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego.

Rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia stanu faktycznego.

Dnia 25 października 2011 r. Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny zasądził od pozwanego S. J. na rzecz (...) w W. kwotę 3 440,26 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 czerwca 2011 r. oraz kwotę 644 zł tytułem kosztów procesu. Dnia 5 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny wydał postanowienie, mocą którego nadał klauzulę wykonalności powyższemu nakazowi zapłaty. Dnia 7 lutego 2012 r. Komornik działający przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Krzyków B. B., na wniosek (...) w W. wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwanemu, na podstawie powyższego nakazu zapłaty, zaopatrzonego

w klauzulę wykonalności. Postanowieniem z dnia 4 czerwca 2012 r. Komornik postanowił tytuł pozostawić w aktach sprawy i ustalił koszty postępowania egzekucyjnego w wysokości 766,56 zł.

Sąd Rejonowy oddalił powództwo, albowiem przed wydaniem orzeczenia Komornik Sądowy, działający przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Krzyków, zakończył postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 4383/12 wobec wyegzekwowania całej należności, a tytuł egzekucyjny pozostawiono w aktach komorniczych.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł powód. Sądowi I instancji zarzucił naruszenie art. 840 ust. 1 k.p.c. i sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebrany materiał dowodowy poprzez przyjęcie, że nie zaistniały przesłanki do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, albowiem świadczenie objęte tytułem zostało wyegzekwowane, pomimo że pozew został złożony zaraz po wszczęciu postępowania egzekucyjnego.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację powoda pozwana wniosła o oddalenie apelacji pozwanego w całości jako bezzasadnej oraz o zasądzenie na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Ustalenia faktyczne Sądu I instancji, istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, nie budzą wątpliwości, wobec czego Sąd Okręgowy przyjął je za podstawę własnego rozstrzygnięcia. Sąd Rejonowy dokonał w niniejszej sprawie również prawidłowej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, nie naruszając wskazanego w apelacji przepisu art. 840 ust. 1 k.p.c.

Przekonanie powoda - na jakie powołuje się w apelacji - a mianowicie, że przysługuje mu prawo żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, gdyż pozew w niniejszej sprawie został złożony przed zakończeniem postępowania egzekucyjnego, nie znajduje oparcia w przepisach prawa i orzecznictwie.

Powództwa przeciwegzekucyjne są merytorycznym środkiem obrony dłużnika lub osoby trzeciej przeciwko niezgodnej z prawem egzekucji, zarówno co do samej zasadności, jak i dopuszczalności egzekucji. Można wytoczyć je tak długo, jak długo trwa egzekucja. Nie jest ono dopuszczalne po wykonaniu tytułu wykonawczego. Z chwilą zakończenia egzekucji, w której wierzyciel został w całości zaspokojony, traci on prawo dysponowania aktem wykonawczym, który zostaje zatrzymany w aktach (art. 816 § 1 k.p.c.). Z chwilą wykonania tytułu wykonawczego skutek wyegzekwowania świadczenia jego wykonalność wygasa, a zatem nie można już żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1978 r. III CRN 310/77 LEX nr 8055; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1988 r. I CR 255/88 LEX nr 8929). Natomiast uwzględnienie powództwa z art. 840 k.p.c., uzasadnia złożenie wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego.

Jak wynika z akt niniejszej sprawy, należność główna w kwocie 3.440,26 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu została w całości wyegzekwowana na rok przed wydaniem zaskarżonego wyroku przez Sąd I instancji. Ustalenia tego powód w apelacji nie kwestionuje.

Z punktu widzenia skuteczności i zasadności powództwa opozycyjnego, o jakim mowa w art. 840 § 1 k.p.c, decyduje stan istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c; por. Wybrane zagadnienia z egzekucji sądowej pod red. Jacka Gołaczyńskiego Oficyna Wolters Kluwer business, Warszawa 2008). W tej sytuacji, powództwo przeciwegzekucyjne o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie mogło być uwzględnione również przy założeniu, że pozwany wyegzekwował – jak wynika z akt egzekucyjnych – część wierzytelności (tj. kwotę 1.581,94 zł w dniu 27.04.2012r.) po wytoczeniu powództwa (z pozwem powód wystąpił 3 kwietnia 2012r., a nie jak wskazał

omyłkowo jedynie Sąd Rejonowy 3 kwietnia 2013r., wówczas już większość należności była wyegzekwowana, tj. w dniu 28.03.2012r. wyegzekwowano kwotę 1.767 zł, a w dniu 27.04.2012r. kwotę 1.849 zł.).

W judykaturze i literaturze przedmiotu od dawna przyjmuje się, że roszczenie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wygasa z momentem wyegzekwowania przez wierzyciela całości objętych tym tytułem świadczeń (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 listopada 1988 r., I CR 255/88, LEX nr 8929 oraz z dnia 4 kwietnia 2002 r., I PKN 197/01, Wokanda, nr 12 z 2002 r., s. 27, Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2010 r., II CSK 592/09, LEX nr 677750, zob. też: H. Pietrzkowski, w: Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz pod red. T. Erecińskiego, Wyd. Prawnicze Lexis Nexis, W-wa 2007, wyd. 2, tom 4, str. 192). Z chwilą bowiem ukończenia postępowania egzekucyjnego, na podstawie którego wierzyciel został zaspokojony, zostaje on pozbawiony prawa dyspozycji tytułem wykonawczym. Tytuł ulega zatrzymaniu w aktach (art. 816 k.p.c.)

W tej sytuacji, orzekanie o pozbawieniu wykonalności tytułu wykonawczego jest niedopuszczalne, skoro wykonalność tego tytułu wygasła, postępowanie egzekucyjne zostało zakończone, a ponowna egzekucja na podstawie takiego tytułu wykonawczego nie może być wszczęta.

Teoretycznie tylko rzecz biorąc, składając apelację, powód mógłby zmienić żądanie z pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego na zwrot wyegzekwowanego świadczenia (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 1937 r. II C 2424/36 OSN(C) 1937/10/377 LEX nr 366837), czego nie uczynił, a nawet gdyby to zrobił - w okolicznościach niniejszej sprawy – i tak byłoby niedopuszczalne. Zgodnie bowiem z przepisem art. 383 zd. 1 k.p.c., w postępowaniu apelacyjnym nie można, co do zasady, rozszerzać żądania pozwu ani występować z nowymi roszczeniami. Co prawda, zgodnie z art. 383 zd. 2 k.p.c. w razie zmiany okoliczności można m.in. żądać zamiast pierwotnego przedmiotu sporu jego wartości lub innego przedmiotu, jednak uprawnienie, o jakim mowa w powoływanej normie prawnej, przysługuje powodowi tylko wówczas, jeżeli do wymienionej tam zmiany okoliczności dojdzie już po zamknięciu rozprawy w postępowaniu przed sądem I instancji (por. K. Piasecki, w: Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, Wyd. C.H. Beck, W-wa 2006, Wyd. 4, Tom I, str. 1382).

Sytuacja taka nie miała miejsca w niniejszej sprawie, gdyż zmiana okoliczności niewątpliwie nastąpiła przed zamknięciem rozprawy, co w apelacji powód potwierdza. Niemniej jednak, wykonanie tytułu egzekucyjnego nie odbiera powodowi możliwości poszukiwania sądowej ochrony jego praw w odrębnym postępowaniu - na zasadach ogólnych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Odwoławczy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda jako bezzasadną, o czym orzeczono jak w pkt I sentencji.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego, zawarte w pkt II sentencji, zapadło w oparciu o art. 98 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c., § 4 ust. 1, § 6 pkt 4, § 10 ust. 1 pkt 7 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, zgodnie z wynikiem postępowania. Zasądzona kwota 450 zł stanowi koszty zastępstwa procesowego.